

Op de andere oever.

- Afgelopen week hebben joden en christenen in Utrecht samen de seidermaaltijd gevierd. Tijdens deze maaltijd is door een van de joodse deelnemers uitgelegd dat het niet om herdenken maar om gedenken gaat. Het gaat om verlost te worden van allerlei verslavingen waaraan je nu lijdt: alcohol, drugs, seks, tv., je werk. En ik voeg er aan toe: het gaat ook om de verlossing van een periode van depressie, ziekenhuisopname, chemokuur, hopeloosheid. Het kunnen allemaal machten zijn die je terroriseren.

- Op deze zondag zijn we bij elkaar: het is Pasen geweest. Langs de oever van de zee liggen alle angsten, alle zelfverwijt dat je niet durfde te gaan, alle pijn en alle twijfel. Je bent bevrijd. Het verhaal is uit, denk je.

Mar niets is minder waar. Aan de overkant blijkt de woestijn te liggen.

Ik hoor haar nog zeggen: "Ik ben nu 50. Meer dan 25 jaar van mijn leven heb ik weggegooid. Ik heb zo'n spijt. Waarom nu pas?".

Israël is aangekomen bij Mara. Het is pure bitterheid daar aan de overkant.

- Het is een kunststuk - net als dat verhaal van Mozes en het stuk hout dat hij in het water moet gooien – om hetzelfde water als zoet te ervaren.

Om paal en perk te stellen aan de spijtgevoelens en dag na dag het eigen bestaan als een geschenk te aanvaarden. Om elke dag het manna uit de hemel te ontvangen.

Soms ervaar je het leven even als een paradijs. Zo ervaart Israël Elim. Even de hemel op aarde. Waterbronnen genoeg voor alle twaalf stammen en 70 dadelpalmen, genoeg voor alle volkeren.

- Maar het tegenovergestelde kan zomaar weer de overhand krijgen. Want je kunt van Egypte zeggen wat je wilt, je wist in ieder geval waar je aan toe was. Je hoefde elke dag enkel maar te doen wat de meester je oplegde. Vergeten is de knechting, vergeten is de slavernij.

Zo morren de Israëlieten tegen Mozes. Ze verwijten hem dat hij ze meegenomen heeft, de woestijn in waar alle oriëntatie ontbreekt. Een slavenmentaliteit heeft tot aan de dag van vandaag aantrekkelijke kanten. Verantwoordelijkheid dragen voor je leven kan een grote opgave zijn. Lang niet alle slaven waren blij met de afschaffing van de slavernij.

Hoor Israël morren.

Dit is de ene lijn die we in deze hoofdstukken tegenkomen.

- Daarbij hoort de andere lijn.

Maar eerst is het belangrijk te zien dat de mirakels in deze hoofdstukken normale natuurverschijnselen zijn die dagelijks in de woestijn voorkomen.

Een boom waarvan het hout een zuiverende werking heeft.

Trekvogels die in de avond vermoeid neerstrijken. En plantluizen die op een bepaalde woestijnstruik honingkorreltjes afscheiden.

Het is niets bijzonders dat er voor de twee die onderweg zijn van Jeruzalem naar Emmaüs een metgezel is die de Schriften uitlegt en het brood breekt.

Maar om in het dagelijkse manna de hand van God te zien en er op te vertrouwen dat hij dagelijks zorgen zal en dus niet te gaan hamsteren, daar gaat het om. En om op de zesde dag een dubbele portie bijeen te rapen en zo de sabbat te heiligen, dat is een wonder.

Om in die ene die de Schriften uitlegt en het brood deelt de opgewekte te zien dat is het wonder. Om dat wonder onder ons, daar gaat het om.

Jan de Geus.

